

Κεφάλαιο Ένα

Ο ισολογισμός και η θεμελιώδης αρχή

- ▶ Στοιχεία Ενεργητικού, Στοιχεία Παθητικού και Ισολογισμοί
- ▶ Ο ‘προσωπικός’ ισολογισμός της Ιωάννας
- ▶ Ο ισολογισμός μιας εταιρείας
- ▶ Το διάγραμμα του ισολογισμού
- ▶ Περίληψη

Αυτό που θα κάνω αρχικά είναι να εξηγήσω τι είναι τα Στοιχεία Ενεργητικού και τα Στοιχεία Παθητικού, κάτι που μπορεί να φαίνεται οικείο, αλλά είναι σημαντικό να μην υπάρχουν παρανοήσεις. Στη συνέχεια θα εξηγήσω τι είναι ο Ισολογισμός και θα σας δείξω πώς να καταρτίζετε τον δικό σας προσωπικό ισολογισμό. Στη συνέχεια θα τον συνδυάσουμε με τον ισολογισμό μιας εταιρείας.

Σε αυτό το σημείο θα εξηγήσω τελικά τι εννοώ με τον όρο θεμελιώδης αρχή της Λογιστικής και θα δείτε ότι ο ισολογισμός είναι απλώς η εφαρμογή αυτής της αρχής στην πράξη. Θα σας δείξω επίσης πώς μπορούμε να εμφανίσουμε τον ισολογισμό με τη μορφή διαγράμματος, πράγμα που νομίζω θα διαπιστώσετε ότι είναι πολύ πιο εύκολο να το χειριστείτε από ό,τι τους πίνακες που είναι γεμάτοι με αριθμούς.

Μετά την παρουσίαση των στοιχείων του ισολογισμού θα ξεκινήσουμε την κατάρτιση του ισολογισμού της εταιρείας «Ευαγγέλου ΑΕ».

Στοιχεία Ενεργητικού, Στοιχεία Παθητικού και Ισολογισμοί

Συνήθως, ιδιώτες και εταιρείες έχουν στοιχεία ενεργητικού και στοιχεία παθητικού.

Το **Στοιχείο Ενεργητικού** μπορεί να είναι ένα από τα εξής δύο πράγματα:

- ▶ Κάτι που έχετε στην κυριότητά σας. Για παράδειγμα, χρήματα, οικόπεδα, κτίρια, εμπορεύματα, εμπορικό σήμα, μετοχές άλλων εταιρειών, κλπ. ή
- ▶ Κάτι που σας οφείλει κάποιος άλλος (απαίτηση), δηλαδή κάτι που τεχνικά

είναι δικό σας, αλλά επί του παρόντος είναι στην κατοχή κάποιου άλλου. Τις περισσότερες φορές σας οφείλουν χρήματα από μία πώληση, με την υπόσχεση ότι θα σας δοθούν τα χρήματα αργότερα.

Στοιχείο Παθητικού είναι οι υποχρεώσεις (οφειλές) της επιχείρησης προς τρίτους τις οποίες κάποια στιγμή πρέπει να πληρώσει. Τα Στοιχεία Παθητικού είναι συνήθως χρήματα, αλλά μπορούν να είναι οτιδήποτε.

Ο **Ισολογισμός** είναι απλώς ένας πίνακας που αναφέρει όλα τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού κάποιου ατόμου μαζί με την αξία που έχει καθένα από αυτά τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ο 'προσωπικός' ισολογισμός της Ιωάννας

Δεν μπορείτε να πείτε ότι αυτή είναι μια δύσκολη έννοια, σωστά; Ας δούμε πώς λειτουργεί με το να γράψουμε σε ένα φύλλο χαρτί όλα τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού της Ιωάννας. Στη συνέχεια θα έχουμε ουσιαστικά καταρτίσει τον **προσωπικό ισολογισμό** της. Νομίζω θα σας φανεί ότι έχει πολύ ενδιαφέρον [βλέπε Πίνακα 1.1].

Άλκη, το πάνω τμήμα του είναι κατανοητό. Έχουμε απλώς ένα κατάλογο με όλα τα κυριότερα στοιχεία του ενεργητικού μου και τις αξίες τους. Επίσης έχουμε ένα κατάλογο με τα ποσά που οφείλω σε άλλα άτομα.

Όμως είναι αρκετά πράγματα που δεν καταλαβαίνω. Γιατί τα στοιχεία παθητικού είναι σημειωμένα μέσα σε παρένθεση και τι σημαίνει ο όρος 'Καθαρά στοιχεία ενεργητικού'; Ποτέ δεν ήμουν σίγουρη τι εννοεί ο κόσμος όταν χρησιμοποιεί τη λέξη 'καθαρή'.

Ο όρος 'καθαρή' σημαίνει την αξία κάποιου πράγματος από την οποία έχουμε αφαιρέσει κάτι άλλο. Ο λόγος που ποτέ δεν ήσουν σίγουρη για το τι σήμαινε είναι ότι ο κόσμος δεν εξηγεί τι είναι αυτό που αφαιρεί.

Σε αυτή την περίπτωση αθροίζουμε όλα τα στοιχεία Ενεργητικού, που ανέρχονται σε 113.500 ευρώ. Αυτά είναι τα **ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού** σου, παρόλο που συνήθως δεν αναφέρω τον όρο 'ακαθάριστα' και απλώς τα αναφέρω ως 'Στοιχεία Ενεργητικού'. Στη συνέχεια αφαιρώ όλες τις υποχρεώσεις σου από αυτά τα στοιχεία ενεργητικού. Τις παρενθέσεις τις χρησιμοποιούμε συνήθως στη Λογιστική για να συμβολίσουμε αρνητικούς αριθμούς, γιατί το πρόσημο πλην μπορεί κάποιος να το θεωρήσει ως παύλα. Το σύνολο των υποχρεώσεών σου είναι 62.500 ευρώ και επομένως όταν αφαιρέσουμε αυτό το ποσό από τα ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού, απομένει το ποσό 51.000 ευρώ. Αυτά είναι τα **καθαρά στοιχεία ενεργητικού** σου.

Τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού σου είναι ό,τι θα απέμενε αν πουλούσες όλα τα στοιχεία ενεργητικού σου αντί του ποσού που αναγράφεται και αποπλήρωνες όλες

τις υποχρεώσεις σου. Με άλλα λόγια, τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού σου είναι ό,τι πραγματικά έχεις.

Πίνακας 1.1 Ο προσωπικός ισολογισμός της Ιωάννας

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΑΣ			
Σήμερα			
	σε ευρώ	σε ευρώ	
Στοιχεία Ενεργητικού			
Κατοικία / περιεχόμενό της	100.000		
Επένδυση στην ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΕ	10.000		
Καταθέσεις σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα	2.000		
Κοσμήματα	1.000		
Δάνειο προς τον αδερφό	500		
Σύνολο			113.500
Στοιχεία Παθητικού (Υποχρεώσεων)			
Στεγαστικό δάνειο	(60.000)		
Πιστωτική κάρτα (οφειλές)	(500)		
Υπεραναλήψεις από Τράπεζα	(1.500)		
Απλήρωτος λογαριασμός τηλεφώνου	(500)		
Σύνολο			(62.500)
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού			51.000
Καθαρή Θέση			
Δωρεά από γονείς	30.000		
Αποταμιεύσεις	21.000		
Σύνολο			51.000
Σημείωση: Οι παρενθέσεις χρησιμοποιούνται για να δείξουμε αρνητικούς αριθμούς			

Εντάξει. Καταγράψαμε τα στοιχεία ενεργητικού και τις υποχρεώσεις μου και δείξαμε πόση είναι η καθαρή αξία τους. Αυτό φαίνεται ότι ταιριάζει στην περιγραφή που δόθηκε για τον ισολογισμό. Επομένως τι είναι αυτό το καινούργιο στοιχείο που βλέπω στο κάτω μέρος και αναφέρεις ως ‘Καθαρή Θέση’;

Καλή ερώτηση. Η περιγραφή που δόθηκε για τον Ισολογισμό δεν ήταν απόλυτα

ακριβής. Ο ισολογισμός σου, εκτός του ότι αναφέρει τα στοιχεία ενεργητικού, τα στοιχεία παθητικού (= υποχρεώσεις) και ότι η περιουσία σου είναι 51.000 ευρώ, δείχνει επίσης πώς γίνεται και είναι τόση η αξία της περιουσίας σου.

Συνεπώς το ερώτημα είναι πώς έγινε και η καθαρή περιουσία σου είναι 51.000 ευρώ; Δυο μόνο τρόποι υπάρχουν:

1. Μπορεί να σου έδωσαν μερικά από τα περιουσιακά στοιχεία σου. Στην περίπτωση σου, σου δόθηκε δωρεά από τους γονείς σου 30.000 ευρώ. Ουσιαστικά με αυτό το ποσό 'ξεκίνησες' τη ζωή σου. Δεν χρειάστηκε να εργαστείς να το κερδίσεις.
2. Θα μπορούσες να είχες αποταμιεύσει μέρος από τις αποταμιεύσεις σου από τότε που άρχισες να εργάζεσαι. Και δεν εννοώ μόνο τις αποταμιεύσεις με την μορφή μετρητών σε κάποιο τραπεζικό λογαριασμό ή κάτω από το στρώμα σου. Συμπεριλαμβάνω και τις αποταμιεύσεις με τη μορφή οποιουδήποτε στοιχείου ενεργητικού που θα μπορούσες να πουλήσεις και να μετατρέψεις σε χρήμα, όπως το σπίτι σου, τα κοσμήματα, κλπ. Με άλλα λόγια, οι αποταμιεύσεις σου σημαίνουν όλα τα έσοδά σου που δεν δαπάνησες σε πράγματα όπως τα τρόφιμα, τα ποτά και οι διακοπές, που χάνονται και δεν επανέρχονται.

Στην περίπτωση σου, αποταμίευσες στην μέχρι τώρα ζωή σου συνολικά 21.000 ευρώ. Για να τονίσουμε το σημείο αυτό, παρατήρησε ότι ο ισολογισμός σου δεν δείχνει να έχει 21.000 ευρώ σε μετρητά. Οι αποταμιεύσεις 21.000 ευρώ είναι με τη μορφή διάφορων στοιχείων ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων).

Φυσικά, αυτά που σου έδωσαν συν όσα αποταμίευσες πρέπει να είναι η αξία της περιουσίας σου σήμερα, δηλαδή πρέπει να είναι ποσό ίσο με τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού. Για αυτό το λόγο, η αξία των ενεργητικών στοιχείων πρέπει αναγκαστικά σε κάθε χρονική στιγμή να είναι ίση με το άθροισμα της αξίας των στοιχείων των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης. Αυτή η ισότητα έχει ως εξής:

$$\text{Ενεργητικό} = \text{Υποχρεώσεις} + \text{Καθαρή Θέση}$$

Η παραπάνω ισότητα είναι γνωστή ως λογιστική ισότητα.

Οι υποχρεώσεις και η καθαρή θέση αναφέρονται πολλές φορές ως παθητικό.

Ωραία. Όλα αυτά φαίνονται αρκετά απλά. Τι σχέση έχουν με τους λογαριασμούς της εταιρείας;

Μεγάλη. Ο ισολογισμός της εταιρείας είναι το ίδιο ακριβώς πράγμα.

Ο ισολογισμός μιας εταιρείας

Επιτρέψτε μου απλώς να σας παρουσιάσουμε συνοπτικά τον ισολογισμό της «Αμβροσία» και θα δείτε τι εννοούμε. Μια εταιρεία μπορεί να έχει όλων των ειδών τα

στοιχεία ενεργητικού και τα στοιχεία παθητικού που θα αναφέρουμε αργότερα (αν συνεχίσετε να με παρακολουθείτε). Προς το παρόν θα τα ομαδοποιήσω σε μερικές απλές κατηγορίες [βλέπε Πίνακα 1.2].

Τις κατηγορίες αυτές θα τις συναντάμε συχνά και γι' αυτό πρέπει να ξέρετε αμέσως ποιες είναι:

- ▶ **Πάγια στοιχεία ενεργητικού** είναι οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού χρησιμοποιεί μία εταιρεία σε μακροχρόνια συνεχόμενη βάση (σε αντίθεση προς εκείνα τα στοιχεία ενεργητικού που αγοράζονται για να πουληθούν σε πελάτες), π.χ. Κτίρια, Μηχανήματα, Μεταφορικά Μέσα, Υπολογιστές.
- ▶ **Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού** είναι τα στοιχεία ενεργητικού που προσδοκάτε να πουλήσετε ή να μετατρέψετε σε μετρητά μέσα σε ένα έτος, π.χ. Μετοχές, ποσά που σας οφείλουν οι πελάτες, Εμπορεύματα, Προϊόντα.
- ▶ **Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις** είναι οι υποχρεώσεις που προσδοκάτε να πληρώσετε μέσα στο επόμενο έτος, π.χ. ποσά που οφείλετε σε προμηθευτές.
- ▶ **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις** είναι οι υποχρεώσεις που προσδοκάτε ότι θα μπορείτε να πληρώσετε, αλλά όχι μέσα στον επόμενο χρόνο, π.χ. τραπεζικά δάνεια.

Πίνακας 1.2 Συνοπτικός ισολογισμός της «Αμβροσία»

ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΑΕ	
Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου, πέμπτου έτους λειτουργίας	
Ενεργητικό	σε χιλιάδες ευρώ
Πάγια στοιχεία ενεργητικού	5.326
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	3.482
Σύνολο Ενεργητικού	8.808
Υποχρεώσεις	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(2.906)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(3.055)
Σύνολο Υποχρεώσεων	(5.961)
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού	2.847
Ίδια Κεφάλαια	
Μετοχικό κεφάλαιο	325
Αδιανέμητα κέρδη (υπόλοιπο κερδών εις νέο)	2.522
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.847

Ιωάννα, όπως κάναμε στον προσωπικό σου ισολογισμό, μπορούμε να αθροίσουμε όλα τα στοιχεία ενεργητικού και να αφαιρέσουμε όλα τα στοιχεία παθητικού για να υπολογίσουμε τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας:

$$8.808\text{χιλ} - 5.961\text{χιλ} = 2.847\text{χιλ}$$

Χρησιμοποιούμε το ‘χιλ’ ως σύμβολο των χιλιάδων, όπως χρησιμοποιούμε το γράμμα ‘εκ’ ως σύμβολο των εκατομμυρίων. Επομένως το 8.808χιλ σημαίνει 8.800.000 ευρώ ή 8.808εκ. Είναι μία εύχρηστη συντομογραφία, την οποία θα χρησιμοποιούμε από εδώ και πέρα.

Τώρα κοίταξε την ενότητα που έχει την ένδειξη **Ίδια Κεφάλαια**. Αυτό είναι ακριβώς το ίδιο όπως στην ενότητα του προσωπικού ισολογισμού σου που είχε την ένδειξη ‘Καθαρή Θέση’. Απλώς είναι ένας άλλος όρος για το ίδιο πράγμα. Όπως και στον προσωπικό ισολογισμό σου, δείχνει πώς καταλήγει η εταιρεία να έχει την καθαρή θέση της.

Μετοχικό κεφάλαιο είναι το χρηματικό ποσό που τοποθετείται στην εταιρεία από τους μετόχους (δηλαδή τους ιδιοκτήτες). Με άλλα λόγια, είναι αυτό με το οποίο ‘ξεκινάει’ η εταιρεία τη λειτουργία της. Είναι κάτι ανάλογο με την ‘δωρεά’ που αναφέρεται στον προσωπικό ισολογισμό σου.

Παρόλο που λέω ότι με αυτά ‘ξεκινάει’ η εταιρεία, δεν εννοώ απλώς τα χρήματα που επενδύονται όταν η εταιρεία ξεκινάει για πρώτη φορά τη λειτουργία της. Σε αυτά συμπεριλαμβάνω τα χρήματα που επενδύουν οι μέτοχοι ανά πάσα χρονική στιγμή, με τον ίδιο τρόπο που εσύ θα μπορούσες να πάρεις μια δωρεά σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής σου. Το θέμα είναι ότι αφορά χρήματα που η εταιρεία δεν χρειάστηκε να κερδίσει.

Τα **αδιανέμητα κέρδη, δηλαδή το υπόλοιπο κερδών εις νέο**, είναι αυτά που η εταιρεία κέρδισε ή ‘αποταμίευσε’. Μια εταιρεία πουλάει προϊόντα ή υπηρεσίες τις οποίες πληρώνουν οι πελάτες. Η εταιρεία, φυσικά, πρέπει να πληρώσει τις διάφορες **δαπάνες** (να αγοράσει υλικά, να πληρώσει το προσωπικό, κλπ.).

Ευτυχώς, όσα η εταιρεία κερδίζει από τους πελάτες είναι περισσότερα από τις δαπάνες και επομένως η εταιρεία έχει σημειώσει κέρδη.

Στη συνέχεια η εταιρεία καταβάλλει μερικά από αυτά τα κέρδη στην Εφορία και στους μετόχους. Ότι ποσό απομένει και δεν διανέμεται (προσωρινά) είναι γνωστό ως υπόλοιπο κερδών εις νέο. Αυτό είναι κάτι αντίστοιχο με τις ‘αποταμιεύσεις’ που αναφέρονται στον προσωπικό ισολογισμό σου.

Ιωάννα, όταν είπες ότι είχες αποταμιεύσεις 21.000 ευρώ, τονίσαμε με έμφαση ότι αυτό δεν σημαίνει ότι είχες 21.000 ευρώ να κάθονται κάπου σε κάποιο τραπεζικό λογαριασμό. Ομοίως, το υπόλοιπο κερδών εις νέο είναι πολύ σπάνια εξ ολοκλήρου σε χρήμα. Συνήθως απαρτίζονται από κάθε λογής διαφορετικά στοιχεία ενεργητικού.

Να υποθέσω επομένως ότι η εξίσωση του ισολογισμού ισχύει με τον ίδιο ακριβώς τρόπο;

Ναι, έχει την εξής μορφή:

$$\begin{array}{rcl} \text{Ίδια Κεφάλαια} & = & \text{Στοιχεία Ενεργητικού} - \text{Στοιχεία Παθητικού} \\ 2.847\text{χιλ} & = & 8.808\text{χιλ} - 5.961\text{χιλ} \end{array}$$

Η εξίσωση του ισολογισμού με άλλη μορφή

Επομένως, Άλκη, αν κατάλαβα καλά, τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού είναι ό,τι θα σου απομείνει, αν πουληθούν όλα τα στοιχεία ενεργητικού και ξεπληρωθούν οι υποχρεώσεις. Το ποσό αυτό θα ανήκει στους μετόχους. Έτσι προέκυψε ο όρος ‘Ίδια κεφάλαια’, που είναι στην ουσία μία άλλη έκφραση για τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού (καθαρή θέση). Σωστά;

Σωστά.

Επομένως η εταιρεία σε τελική ανάλυση δεν έχει τίποτα στην κατοχή της. Θέλω να πω ότι έχει όλα αυτά τα στοιχεία ενεργητικού, αλλά αν τα πουλήσει, θα πρέπει να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις της και μετά να δώσει τις υπόλοιπες εισπράξεις στους μετόχους.

Έτσι ακριβώς. Στο κάτω-κάτω η εταιρεία είναι απλώς ένα νομικό πλαίσιο για μια ομάδα επενδυτών (δηλαδή τους μετόχους) που οργανώνει την επένδυσή τους. Τελικά, οι άνθρωποι έχουν πράγματα στην κυριότητά τους, και όχι οι εταιρείες. Όταν κοιτάξουμε τον ισολογισμό μιας εταιρείας με αυτό τον τρόπο, μπορούμε να διατυπώσουμε την εξίσωση του ισολογισμού με λίγο διαφορετικό τρόπο:

$$\begin{array}{rcl} \text{Ενεργητικό} & = & \text{Ίδια Κεφάλαια} + \text{Υποχρεώσεις} \\ 8.808\text{χιλ} & = & 2.847\text{χιλ} + 5.961\text{χιλ} \end{array}$$

Αυτό λέγεται ‘Λογιστική Ισότητα’. Τι λέει αυτή η μορφή της ισότητας; Τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει όταν αθροιστούν να είναι ίσα με τις υποχρεώσεις συν τα ίδια κεφάλαια.

Αν θέλουμε, μπορούμε να απλουστεύσουμε ακόμη περισσότερο την εξίσωση του ισολογισμού. Όπως είπες πριν λίγο, όλα τα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας τα οφείλουμε σε κάποιον, είτε είναι εργαζόμενοι, είτε είναι προμηθευτές, Τράπεζες ή μέτοχοι. Κάποιος έχει απαίτηση σε καθένα από τα στοιχεία ενεργητικού. Επομένως μπορούμε να πούμε ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι ίσα με τις οφειλές της επιχείρησης έναντι των στοιχείων ενεργητικού:

$$\text{Ενεργητικό} = \text{Παθητικό (οφειλές)}$$

Η ισότητα αυτή είναι η **θεμελιώδης αρχή της Λογιστικής**. Ανά πάσα στιγμή τα στοιχεία ενεργητικού μιας εταιρείας πρέπει να είναι ίσα με τις οφειλές της εταιρείας έναντι αυτών των στοιχείων ενεργητικού. Όπως μπορείτε να δείτε, ο ισολογισμός είναι απλώς η αρχή που εφαρμόστηκε στην πράξη. Μέχρι να τελειώσουμε, θα δείτε ότι καθετί που έχει σχέση με τους λογαριασμούς της εταιρείας, εξαρτάται από αυτή την αρχή.

Ένα από τα θετικά που έχει το να βλέπουμε έναν ισολογισμό με αυτό τον απλό τρόπο είναι ότι μπορούμε να τον παρουσιάσουμε ως διάγραμμα, πράγμα που θα μας διευκολύνει πολύ να δούμε τι συμβαίνει όταν θα αρχίσουμε να καταρτίζουμε τον ισολογισμό της «Ευαγγέλου ΑΕ».

Το διάγραμμα του ισολογισμού

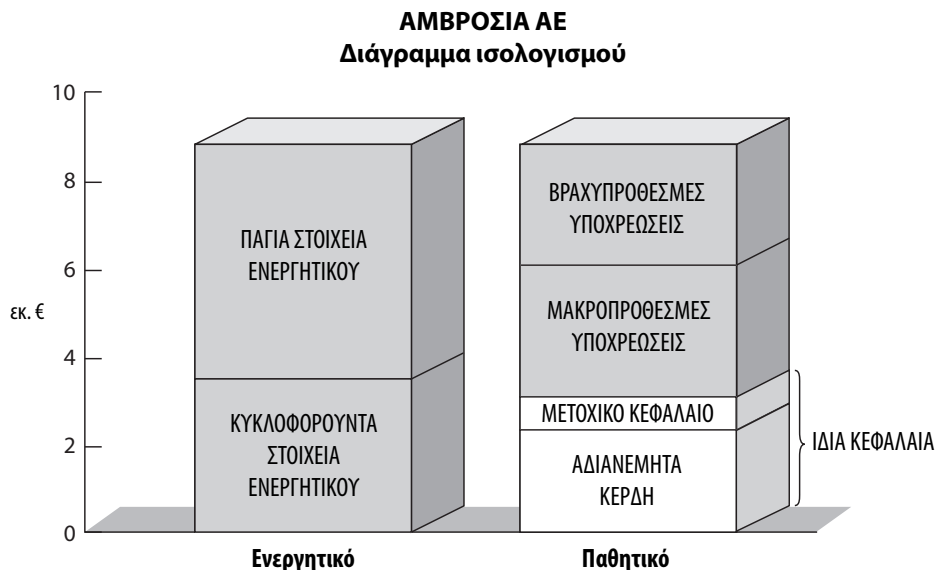
Το διάγραμμα του ισολογισμού [Σχήμα 1.1] αποτελείται από δύο **ραβδόγραμμα**, τα καθένα από τα οποία αποτελείται από μία σειρά ‘**κουτιά**’. Αυτά πρέπει να ερμηνευτούν ως εξής:

- ▶ Το ύψος κάθε κουτιού δείχνει την αξία του σχετικού στοιχείου ενεργητικού ή της υποχρέωσης.
- ▶ Το ραβδόγραμμα των στοιχείων ενεργητικού (το αριστερό ραβδόγραμμα) περιέχει όλα τα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας, τοποθετημένα το ένα πάνω στο άλλο. Επομένως, το ύψος του ραβδογράμματος δείχνει τη συνολική (δηλαδή την ακαθάριστη) αξία όλων των στοιχείων ενεργητικού της εταιρείας.
- ▶ Αν συγκρίνετε αυτό το διάγραμμα με τον συνοπτικό ισολογισμό της «Αμβροσία» [Πίνακας 1.2] θα δείτε ότι έχουμε ένα κουτί με τα πάγια στοιχεία ενεργητικού και με ύψος 5.326χιλ και ένα κουτί με τα κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού και με ύψος 3.482χιλ. Το ύψος του ραβδογράμματος είναι 8.808χιλ, που είναι η συνολική αξία των στοιχείων ενεργητικού της «Αμβροσία».
- ▶ Το **ραβδόγραμμα του Παθητικού** (το δεξί ραβδόγραμμα) δείχνει όλες τις οφειλές επί των στοιχείων ενεργητικού της εταιρείας. Στο πάνω μέρος δείχνουμε τις υποχρεώσεις προς τρίτους, τις οποίες κάποια στιγμή η εταιρεία πρέπει να πληρώσει. Στο κάτω μέρος δείχνουμε την καθαρή θέση των μετόχων (τα ίδια κεφάλαια) αξία που θα πάρουν οι μέτοχοι, αν πουληθούν όλα τα στοιχεία ενεργητικού.

Για μία ακόμη φορά μπορούμε να συγκρίνουμε αυτό το ραβδόγραμμα με τον συνοπτικό ισολογισμό της «Αμβροσία» [σελίδα 27] και να δούμε πώς ταιριάζουν τα ύψη των κουτιών με καθένα από τα στοιχεία. Όπως ήταν αναμενόμενο, το ύψος του ραβδογράμματος είναι το άθροισμα των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων.

Το σημαντικότερο πράγμα στην περίπτωση αυτού του διαγράμματος είναι ότι τα δύο ραβδόγραμμα έχουν το ίδιο ύψος. Αυτό πρέπει να είναι αληθές με βάση τον ορισμό που δώσαμε για την Λογιστική Ισότητα.

Σχήμα 1.1 Διάγραμμα ισολογισμού της ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΑΕ

Όταν μία εταιρεία ασκεί δραστηριότητα (δηλαδή όταν λειτουργεί) όλα τα διαφορετικά στοιχεία που απαρτίζουν τον ισολογισμό της θα αλλάζουν συνεχώς. Στην περίπτωση του διαγράμματος του ισολογισμού αυτό σημαίνει ότι και τα ύψη των ραβδογραμμάτων και τα ύψη των κουτιών θα μεταβάλλονται. Ό,τι κι αν συμβεί όμως, το ύψος του ραβδογράμματος των στοιχείων ενεργητικού θα είναι πάντα το ίδιο με το ύψος του ραβδογράμματος του Παθητικού.

Όπως τα εξηγείς εδώ, Άλκη, νομίζω ότι τα καταλαβαίνω. Στην ουσία όλα φαίνονται αρκετά ξεκάθαρα. Όμως είμαι πολύ σίγουρη ότι μόνη μου δεν μπορώ να πάω να φτιάξω τον ισολογισμό της «Αμβροσία».

Μπορεί να μην είσαι σε θέση, αλλά σε ένα δίωρο όμως, σου υπόσχομαι ότι θα μπορείς. Θα εντυπωσιαστείς από το πόσο εύκολο είναι. Πριν προχωρήσουμε όμως σε αυτό, ας συνοψίσουμε τα θέματα που έχουμε καλύψει μέχρι στιγμής.

Περίληψη

- ▶ Στοιχείο ενεργητικού είναι κάτι το οποίο μια εταιρεία έχει στην κυριότητά της ή ανήκει σε κάποιον άλλο.
- ▶ Στοιχείο παθητικού είναι κάτι που μια εταιρεία οφείλει σε κάποιον άλλο.
- ▶ Ο ισολογισμός μιας εταιρείας περιλαμβάνει δύο πράγματα:
  - 1 Ένα κατάλογο με τα στοιχεία ενεργητικού και τα στοιχεία παθητικού της εταιρείας, την αξία τους σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς ποια είναι τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας. Αυτή είναι η αξία (καθαρή θέση) 'που οφείλεται' στους μετόχους.
  - 2 Μία εξήγηση για το πώς η καθαρή θέση κατέληξε να είναι αυτό που είναι. Υπάρχουν μόνο δύο τρόποι:
    - (α) Οι μέτοχοι επένδυσαν χρήματα στην εταιρεία.
    - (β) Η εταιρεία αποκόμισε κέρδη, ένα ποσοστό από τα οποία τα κράτησε (αντί να τα δώσει τους μετόχους).
- ▶ Κάποιος, είτε ένας τρίτος φορέας είτε οι μέτοχοι, έχει μία αξίωση επί κάποιου από τα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας.
- ▶ Επομένως, ό,τι κι αν συμβεί, τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει πάντα να είναι ίσα με τα στοιχεία παθητικού (οφειλές). Αυτή είναι η θεμελιώδης αρχή της Λογιστικής.